

<i>Sygn. akt</i>	<i>III AUa 1311/12</i>
------------------	------------------------

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 marca 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

	Przewodniczący:	<i>SSA Mirosław Szwagierczak</i>
	Sędziowie:	<i>SSA Ewa Madera (spr.)</i> <i>SSA Urszula Kocyłowska</i>
	Protokolant	st.sekr.sądowy M. Piekielek

po rozpoznaniu w dniu ***21 marca 2013 r.***

na rozprawie

sprawy z wniosku(...)

w P.

z udziałem zainteresowanej B. B.

przeciwko ***Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R.***

o ustalenie podstawy wymiaru składek

na skutek apelacji (...)

w P.

od wyroku ***Sądu Okręgowego w Przemyślu***

z dnia ***31 października 2012 r.*** sygn. akt ***III U 1517/12***

o d d a l a apelację.

UZASADNIENIE

Decyzją z 11 czerwca 2012 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział

w R. ustalił podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne B. B. za okres od stycznia 2011 r. do maja 2011 r., jako osoby pobierającej zasiłek macierzyński u płatnika składek (...)w P..

W uzasadnieniu decyzji pozwany Zakład wskazał, iż podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe finansowane z budżetu państwa w okresie podlegania B. B. ubezpieczeniom z tytułu pobierania zasiłku macierzyńskiego została przez płatnika składek zawyżona. Ponieważ nie zostały złożone dokumenty korygujące, uzasadnionym było wydanie decyzji w powyższym przedmiocie.

(...) w P. zakwestionowała tę decyzję

i podniosła, że wyliczenie składek na ubezpieczenia zainteresowanej B. B. jest zgodne z art. 47 w zw. z art. 41 ustawy o świadczeniach pieniężnych

z ubezpieczenia społecznego oraz art. 18 ust. 6 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych twierdząc, że z § 1 rozp. Ministra Zdrowia z 5 lipca 2002 r. w sprawie trybu przyznawania pracownikom Państwowej Inspekcji Sanitarnej nie wynika, że przedmiotowy dodatek jest przyznawany do określonego terminu. Dlatego przy ustalaniu podstawy wymiaru zasiłku macierzyńskiego powinien być uwzględniony także składnik wynagrodzenia, jakim jest dodatek specjalny.

Odpowiadając na odwołanie organ rentowy podtrzymał swoje stanowisko wskazując dodatkowo, iż składników wynagrodzenia przysługujących do określonego terminu, nie uwzględnia się przy ustalaniu podstawy wymiaru zasiłku należnego za okres po tym terminie. Ponieważ dodatek specjalny za czynności kontrolne przyznawany był dla pracowników wykonujących te czynności na okresy kwartalne, to po upływie okresu, na jaki był przyznany, nie można go było uwzględniać w podstawie wymiaru zasiłku.

Po rozpoznaniu sprawy Sąd Okręgowy w Przemyślu wyrokiem z 31 października 2012r. oddalił odwołanie.

Sąd I instancji ustalił, że zainteresowana B. B. zatrudniona jest

w (...)w P. na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony, w pełnym wymiarze czasu pracy. Poza wynagrodzeniem zasadniczym, dodatkiem za wysługę lat, premią uznaniową, okresowo uprawniona jest do dodatku specjalnego za wykonywanie czynności kontrolnych. Dodatek ten przyznawany jest odrębnymi decyzjami, na podstawie art. 14 ustawy z 14 marca 1985r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz przepisów rozporządzenia Ministra Zdrowia z 5 lipca 2002r. w sprawie trybu przyznawania pracownikom Państwowej Inspekcji Sanitarnej wykonującym czynności kontrolne dodatku specjalnego i przysługuje wyłącznie za okres wykonywania tych czynności, za który wypłacane było wynagrodzenie. Dodatek ten był przyznawany zainteresowanej od początku zatrudnienia na okresy jedno, dwu i trzymiesięczne. B. B. przebywała na urlopie macierzyńskim od 1 grudnia 2010 r. do 19 kwietnia 2011r., a od 20 kwietnia 2011 r. do 3 maja 2011 r. na dodatkowym urlopie macierzyńskim. Do dodatku specjalnego była uprawniona do 31 grudnia 2010r. W wyniku przeprowadzonej kontroli

w dniach 21 – 23 i 26 – 29 marca 2012 r. oraz 12 – 13 i 16 – 18 kwietnia 2012 r. w (...) w P. Oddział ZUS w R. ustalił, że w imiennych raportach miesięcznych ZUS (...)płatnik składek wykazał zawyżone podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe finansowane z budżetu państwa w okresie podlegania ubezpieczeniom, z tytułu pobierania zasiłku macierzyńskiego w okresie od 1 stycznia 2011 r. do maja 2011 r. W podstawie wymiaru niezasadnie uwzględniono dodatek specjalny z tytułu czynności kontrolnych w wysokości 25% uposażenia zasadniczego.

Dokonując oceny prawnej sprawy, Sąd Okręgowy przyjął za prawidłowe stanowisko pozwanego Zakładu. Powołując w podstawie prawnej rozstrzygnięcia przepisy ustawy z 25.06.1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. z 2010 r. Nr 77, poz. 512 ze zm.) tj. art. 41, 47 oraz art. 14 ustawy z 14 marca 1985r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej

i przepisy rozporządzenia Ministra Zdrowia z 5 lipca 2002r. w sprawie trybu przyznawania pracownikom Państwowej Inspekcji Sanitarnej wykonującym czynności kontrolne dodatku specjalnego do wynagrodzenia oraz wysokości tego dodatku uznał, że sporny dodatek jest składnikiem wynagrodzenia przysługującym tylko do określonego terminu i jako taki nie może być uwzględniony przy ustalaniu podstawy wymiaru zasiłku należnego za okres po 31 grudnia 2010r.

W apelacji od powyższego wyroku wnioskodawca zarzucił:

- naruszenie prawa materialnego tj. art. 14 ustawy z 14 marca 1985r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej na skutek błędnego przyjęcia, iż sporny dodatek specjalny przysługuje tylko do określonego terminu, co doprowadziło do uznania, że dodatku tego nie uwzględnia się w podstawie wymiaru składek. W oparciu o powyższe wniósł o :

- zmianę zaskarżonego wyroku oraz decyzji z 11 czerwca 2012r. przez stwierdzenie, że podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia B. B. jako osoby pobierającej zasiłek macierzyński u wnioskodawcy będącego płatnikiem składek wynosi od stycznia 2011r. do kwietnia 2011r. po 2091,30 zł. miesięcznie a za maj 2011r. 1185,07 zł, ewentualnie o:

- uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji przy uwzględnieniu kosztów postępowania.

W ocenie wnioskodawcy sporny dodatek specjalny przysługuje pracownikowi Państwowej Inspekcji Sanitarnej bezterminowo z mocy prawa, po spełnieniu warunków określonych w § 2 wyżej powołanego rozporządzenia Ministra Zdrowia. Stanowisko to wynika z przepisów regulujących przyznawanie tego dodatku, które nie określają, że ten składnik wynagrodzenia ma być przyznawany do określonego terminu, a tym samym podlega uwzględnieniu w podstawie wymiaru składek.

Sąd Apelacyjny ustalił i rozważył, co następuje:

Apelacja (...) w P. jest nieuzasadniona i jako taka podlega oddaleniu. Wyrok Sądu Okręgowego w Przemyślu z 31 października 2012r. jest bowiem – w ocenie tut. Sądu – wyrokiem trafnym i odpowiadającym prawu.

Na wstępie należało stwierdzić, że odwołanie od decyzji, w której organ rentowy kwestionuje wysokość podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne osoby podlegającej tym ubezpieczeniom, jako osoby pobierająca zasiłek macierzyński, rozpoznaje w pierwszej instancji sąd okręgowy – sąd ubezpieczeń społecznych, gdyż sprawa w tym przedmiocie nie została wyjęta z zakresu jego właściwości rzeczowej (art. 477⁸ § 2 pkt 1 kpc). Sprawy dotyczące ustalanie wysokości podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne (rozliczanie, potrącanie, opłacanie składek) na podstawie przepisów ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2007 r. nr 11 poz. 74 ze zm.) stanowią bowiem kategorię spraw od których odwołanie przysługuje do sądu okręgowego jako sądu rzeczowo właściwego (art. 477⁸ § 1 kpc, p: wyrok Sądu Najwyższego z 12 marca 2009r. II UK 273/08, wyrok S.A. w Rzeszowie z dnia 28 lipca 2010r. sygn. III AUa 487/10).

Zaskarżoną decyzją Zakład ustalił podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne: emerytalne, rentowe, wypadkowe i chorobowe oraz ubezpieczenia zdrowotne zainteresowanej B. B. za okres od stycznia 2011 r. do maja 2011 r. – podlegającej tym ubezpieczeniom, jako osoba pobierająca zasiłek macierzyński u płatnika składek (...) w P..

Istota sporu sprowadza się do rozstrzygnięcia zagadnienia, czy przy ustaleniu podstawy wymiaru zasiłku macierzyńskiego B. B. w okresie od 1 stycznia 2011 r. do maja 2011 r., powinien być uwzględniony dodatek specjalny za wykonywanie czynności kontrolnych, który przyznany został decyzją z 1 października 2010 r. na okres od 1.10.2010 r. do 31.12.2010 r.

W tym miejscu należy przypomnieć unormowania prawne regulujące powyższą kwestię. Stosownie do treści art. 18 ust. 6 ustawy z dnia 13.10.1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tj. Dz. U. z 2009 r. Nr 205, poz. 1585 ze zm.) podstawą wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe osób pobierających zasiłek macierzyński albo zasiłek w wysokości zasiłku macierzyńskiego stanowi kwota tego zasiłku. Reguły ustalania podstawy wymiaru zasiłku chorobowego unormowane

w art. 36 – 42 i art. 45 ustawy z 25.06.1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (t. j. Dz. U. z 2010 r. Nr 77, poz. 512 ze zm.) dotyczą również zasiłku macierzyńskiego (art. 47). Zaś zgodnie z art. 41 ust. 2 powołanej ustawy składników wynagrodzenia przysługujących, w myśl umowy o pracę lub

innego aktu, na podstawie którego powstał stosunek pracy, tylko do określonego terminu nie uwzględnia się przy ustalaniu podstawy wymiaru zasiłku chorobowego należnego za okres po tym terminie.

Pracownikom Państwowej Inspekcji Sanitarnej wykonującym czynności kontrolne przysługuje dodatek specjalny do wynagrodzenia – na podstawie art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2011 r. Nr 212, poz. 1263 ze zm.). Przedmiotowy dodatek przyznawany jest z dniem powierzenia obowiązków związanych z wykonywaniem czynności kontrolnych (§ 2 i 41 rozp. Ministra Zdrowia z 5 lipca 2002 r. w sprawie trybu przyznawania pracownikom Państwowej Inspekcji Sanitarnej wykonującym czynności kontrolne dodatku specjalnego ... (Dz. U. Nr 108, poz. 957 ze zm.) w wysokości do 25% wynagrodzenia zasadniczego pracownika. W odwołaniu od zaskarżonej decyzji wnioskodawca przyznał, że powyższy dodatek nie może przysługiwać za okres, gdy pracownik nie wykonuje czynności kontrolnych i w przypadku ubezpieczonej, która przebywała na urlopie macierzyńskim za okres tego urlopu dodatek ten nie mógł być wypłacony .

Zainteresowana była uprawniona do wskazanego wyżej dodatku na podstawie indywidualnych decyzji (...)w P. od początku zatrudnienia na okresy jedno, dwu i trzymiesięczne. W każdej decyzji zawarta jest informacja, że może być ona uchylona bądź zmieniona w sytuacji nie wykonywania czynności kontrolnych. Uchylenie bądź zmiana decyzji nie wymaga zastosowania trybu wypowiedzenia zmieniającego. Z dokumentacji organu rentowego wynika, że przedmiotowe dodatki specjalne w okresie przebywania na zasiłkach macierzyńskich nie przysługują, nie są wydawane decyzje w tym przedmiocie, co -jak wyżej wskazano- zostało potwierdzone w odwołaniu (akta ZUS protokół przyjęcia wyjaśnień z 18.04.2012r.). Forma przyznania tego składnika wynagrodzenia tj. decyzji, która może być zmieniona lub uchylona przez pracodawcę w określonej wyżej sytuacji, ściśle określony czas przyznania dodatku, brak wskazania w umowie lub innym akcie indywidualnej wysokości dodatku, a jedynie górnej jego granicy, brak szczegółowych warunków jego przyznania lub pozbawienia, decydują o prawnym charakterze tego składnika wynagrodzenia. Powyższe przesądza o tym, że dodatek specjalny, o którym wyżej mowa, którego wypłata uzależniona jest od indywidualnej decyzji pracodawcy, do czasu wydania takiej decyzji jest tzw. świadczeniem uznaniowym, co z kolei oznacza, że uprzednio pracownikowi nie przysługuje roszczenie o jego wypłatę.

Brak przesłanek - co wyżej wykazano - do nabycia przez zainteresowaną dodatku specjalnego od 1 stycznia 2011r., skutkowało brakiem podstaw do ekwiwalentnego uwzględnienia tego składnika w podstawie wymiaru zasiłku macierzyńskiego,

a to stosownie do powoływanego już art. 41 ustawy z 25.06.1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego... Skoro niezasadne jest uwzględnienie omawianego dodatku w podstawie wymiaru zasiłku po terminie, do którego przyznano B. B. ten dodatek specjalny, to nie ma również – zdaniem Sądu Apelacyjnego – podstaw do uwzględnienia go przy ustaleniu wysokości zasiłku (art. 41 ust. 2 ustawy). Słuszne jest zatem stanowisko Sądu I instancji akceptujące wysokość podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe dla zainteresowanej pobierającej zasiłek macierzyński, ustalonej w decyzji będącej przedmiotem tego postępowania.

Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny przyjął, iż zarzut naruszenia prawa materialnego nie jest uzasadniony, co skutkowało oddaleniem apelacji – po jej rozpoznaniu w granicach zaskarżenia - stosownie do art. 385 kpc.